

Side 9-etymologien: Vanilje

Olander, Thomas

Published in:
Mål og mæle

Publication date:
2018

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Olander, T. (2018). Side 9-etymologien: Vanilje. *Mål og mæle*, 39(2), 9.

Side 9-etymologien:

Vanilje

I sommervarmen bliver der langet mange vaniljeis over disken. God vaniljeis indeholder ægte vanilje, som er udvundet af vaniljestænger – vaniljeplantens »kødfulde kapsler«, som *Den Store Danske Encyklopædi* beskriver dem – der har været gennem en flere måneder lang proces hvor de er blevet fermenteret og tørret. Den ægte vanilje hører hjemme i Mexico og tilhører en slægt af orkideer med omkring 100 arter. Men hvad betyder ordet *vanilje* egentlig?

Det velduftende ord *vanilje* er kommet ind i dansk via fransk *vanille* fra spansk *vainilla*, der betyder »vanilje«. Det er jo såmænd ganske uskyldigt. Men sproghistorikere holder sig ikke for fine til at grave et spadestik dybere.

Her viser det sig at spansk *vainilla* er en diminutiv (et »formindskelsesord«) af *vaina*, der betyder »bælg« og »skede«. Og nu aner den opmærksomme læser måske hvor det bærer hen: Spansk *vaina* nedstammer fra latin *uāgīna*, der betyder »sværdskede«. Men allerede de gamle romere, eller i hvert fald nogle af dem, brugte også ordet i betydningen – ja, »vagina«.

Så hvis du er typen der gerne vil give din hverdag et etymologisk

twist, bør du faktisk bestille en »vaginiljeis« næste gang du trænger til at blive kølet ned.

TO